

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Briefnummer
20/04/1258-1

Onderwerp
Reactie Wet stikstofreductie en
natuurverbetering

Den Haag
9 juni 2020

Telefoonnummer
E-mail

Excellentie,

VNO-NCW en MKB-Nederland constateren, dat de consultatieversie van het wetsvoorstel Wijziging van de Wet natuurbescherming, de Omgevingswet en enkele algemene maatregelen van bestuur (stikstofreductie en natuurverbetering) een oplossing voor de stikstofcrisis niet dichterbij brengt. Hierna lichten wij dat op hoofdzaken toe.

Dit wetsvoorstel introduceert in de Wet natuurbescherming een streefwaarde - en later in de Omgevingswet een omgevingswaarde - en een programma met maatregelen om de depositie van stikstof op daarvoor gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden te verminderen en de natuur in die gebieden te verbeteren. Het programma wordt gemonitord, elke 6 jaar geactualiseerd en ook tussentijds gewijzigd als dat nodig is om te voldoen aan de streef- of omgevingswaarde. De streef- of omgevingswaarde houdt in, dat in 2030 de depositie van stikstof op ten minste 50% van het areaal van de voor stikstof gevoelige habitats in Natura 2000-gebieden niet groter is dan de hoeveelheid in mol per hectare per jaar waarboven verslechtering van de kwaliteit van die habitats niet is uit te sluiten.

VNO-NCW en MKB-Nederland hebben eerder al aangegeven, dat natuurverbetering een goede zaak is. Ook de Raad van State heeft in zijn voorlichtingsadvies van 20 november 2019 (W11.19.0346/IV/VO) gepleit voor een geloofwaardig en effectief pakket van maatregelen, gericht op het daadwerkelijk realiseren van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Het Adviescollege Stikstofproblematiek onder voorzitterschap van de heer Remkes beveelt in zijn eindadvies *'Niet alles kan overal'* van 8 juni 2020 de ontwikkeling aan van een Programma Nationale Natuurdoelstellingen, dat bestaat uit maatregelen gericht op het realiseren van de natuurdoelstellingen (p. 105).

Het wetsvoorstel geeft echter geen garanties voor het door de Raad van State bepleite pakket van maatregelen. De streefwaarde/omgevingswaarde moet immers worden gerealiseerd door een nog vast te stellen programma stikstofreductie en natuurverbetering (artikel 1.12b). Het wetsvoorstel stelt echter geen criteria waaraan dat programma moet voldoen.

Het wetsvoorstel brengt voorts de oplossing uit de stikstofcrisis, waarin Nederland nu al ruim een jaar gevangen zit, geen stap dichterbij. Sterker nog, het wetsvoorstel heeft niet eens die intentie, want de gekozen ‘aanpak is als zodanig geen systeem voor het genereren van ontwikkelingsruimte voor vergunningverlening’, alus de memorie van toelichting. En die – op dit moment onvoldoende - ontwikkelingsruimte is juist nu zo hard nodig voor industrie, woningbouw en infrastructuur. Na een forse economische krimp dit jaar, is er ruimte nodig voor wederopbouw. Het wetsvoorstel biedt daarvoor echter geen handvatten, terwijl het kabinet wel schrijft ‘zich, als gevolg van de situatie door corona, bewust te zijn van de opgave om de economie en het maatschappelijk leven weer op gang te brengen ten behoeve van het herstel van de werkgelegenheid, duurzame economische groei en welvaart.’ Zonder boter bij de vis zijn dit loze woorden.

Wat moet er volgens ons wel gebeuren? Bedrijven laten ons weten, dat vergunningen op basis van de Wet natuurbescherming op dit moment nauwelijks worden verleend en vaak niet eens in behandeling worden genomen, tenzij de initiatiefnemer/aanvrager kan aantonen, dat zijn initiatief in het geheel geen stikstof veroorzaakt in de bouw- én gebruiksfase. Die strenge eis is volgens ons het gevolg van een onjuiste lezing van de Habitatrichtlijn en de jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak. Artikel 6 lid 3 van die richtlijn beoogt immers niet alle initiatieven met gevolgen voor een Natura 2000-gebied te verbieden, maar vraagt om een passende beoordeling als het gaat om projecten, die *significante gevolgen* kunnen hebben voor relevante Natura 2000-gebieden. Wij voelen ons hier gesteund door het Adviescollege Stikstofproblematiek dat in zijn eindadvies aanbeveelt: ‘Pas de systematiek zodanig aan dat voor NOx-emisies, die bijdragen aan de ‘stikstofdeken’, niet langer wordt gewerkt met fijnmazige ruimtelijke details, en dat de zogenoemde ‘piekbelasters’ wel worden aangesproken op significante effecten dichtbij, maar niet op marginale effecten op honderden kilometers afstand omdat dat laatste onderdeel uitmaakt van de generieke aanpak.’ (p. 105)

Wij herhalen daarom ons pleidooi om op de kortst mogelijke termijn voor het gehele land te werken met een lage *drempelwaarde* van bijvoorbeeld 0,05 mol/ha/jaar stikstof, zodat projecten met een verwaarloosbare stikstofuitstoot vrijgesteld zijn van een natuurvergunning. Van belang is dat op korte termijn ontwikkelingsruimte gecreëerd wordt om een dergelijke drempelwaarde in het hele land mogelijk te maken, en daarvoor de beschikbare middelen en instrumenten maximaal ingezet worden. Zo’n drempelwaarde is niet alleen van belang voor projecten met een verwaarloosbare stikstofuitstoot – vaak alleen in de bouwfase - , maar ook om grotere projecten in de industrie of infrastructuur te kunnen vergunnen. Voor dergelijke projecten is er immers vaak een verwaarloosde depositie in soms tientallen verder gelegen Natura 2000-gebieden.

Die kan worden ondervangen door een relatief lage drempelwaarde. Het ligt niet in de rede te verwachten dat individuele provincies ten behoeve van projecten in andere provincies een dergelijke drempelwaarde zullen vaststellen; daar ligt evident een rol voor de Rijksoverheid. Voor de stikstofuitstoot nabij het project moet zoveel mogelijk externe saldering worden mogelijk gemaakt.

Ook hier vinden we het Adviescollege Stikstofproblematiek aan onze zijde. In zijn eindadvies staat immers de aanbeveling om *met prioriteit* een drempelwaarde te introduceren voor kleine en tijdelijke emissies vanuit de bouwsector (p. 110). Ook beveelt het college aan om voor tijdelijke emissies van bouwactiviteiten voldoende ruimte beschikbaar te stellen, en daarvoor een goed onderbouwde drempelwaarde in te voeren (p. 109).

Wij verzoeken u om bij het definitief vorm geven van het wetsvoorstel met bovenstaande bezwaren en suggesties rekening te houden. Voor nadere toelichting zijn wij graag bereid.